

Protokół nr 11

ze spotkania online Miejskiego Zespołu ds. Jakości Powietrza

22 kwietnia 2021 roku, o godz. 13:00 za pośrednictwem platformy zoom odbyło się spotkanie online Miejskiego Zespołu ds. Jakości Powietrza.

W spotkaniu uczestniczyli:

1. *Bartosz Guss – Zastępca Prezydenta Miasta Poznania*
2. *Rotnicka Jadwiga – Prof. dr hab. Senator RP – Przewodnicząca Zespołu*
3. *Magdalena Żmuda – Dyrektor Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP*
4. *Marzena Andrzejewska – Wierzbicka – Dyrektor Departamentu Zarządzania Środowiskiem i Klimatu UMWW*
5. *Radosław Zywert – radny osiedla Piątkowo*
6. *Danuta Jankowiak-Krysiak – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu*
7. *Małgorzata Kolendowicz – Wydział Gospodarki Komunalnej UMP*
8. *Radosław Szczerbowski – Miejski Energetyk Wydział Gospodarki Komunalnej UMP*
9. *Antoni Kalisz – Członek Zarządu w Starostwie Powiatowym*
10. *Przemysław Surdyk – Zastępca Dyrektora Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP*
11. *Agnieszka Wójcik – Kierownik Oddziału Ochrony Powietrza Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP*
12. *Dominika Król – Wiceprzewodnicząca Rady Miasta Poznania oraz Wiceprzewodnicząca Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej*
13. *Konrad Zaradny – Przewodniczący Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej*

Tematy spotkania:

1. Otwarcie spotkania i przedstawienie agendy – prof. Jadwiga Rotnicka – Senator RP, Przewodnicząca Zespołu.
2. Sprawy organizacyjne – propozycja zmian do Zarządzenia Prezydenta Poznania w sprawie powołania Miejskiego Zespołu ds. Jakości Powietrza na terenie miasta Poznania (Nr 5/2019/K z 25.01.2019 r.) – Przemysław Surdyk – zastępca dyrektora Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP.
3. Plany i działania Miasta na 2021 rok w zakresie ochrony powietrza – Magdalena Żmuda, dyrektor Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP.
4. Informacja o miejskim programie Kawka Bis – Przemysław Surdyk, zastępca dyrektora Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP.
5. Współpraca z WFOŚiGW w Poznaniu w zakresie obsługi programu „Czyste powietrze” – Magdalena Żmuda, dyrektor Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP.
6. Stacje monitoringu GIOŚ na terenie miasta – plany na przyszłość, zagrożenia – dr Danuta Jankowiak-Krysiak, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Oddział w Poznaniu.
7. Sprawy bieżące, wolne wnioski.

Ad. 1

Jako pierwszy zabrał głos Pan Prezydent Bartosz Guss, który przywitał uczestników spotkania, złożył podziękowania za dotychczasowy wkład w działalność Zespołu i oddał głos przewodniczącej Zespołu – Prof. Jadwidze Rotnickiej.

Senator Jadwiga Rotnicka również przywitała zebranych i przedstawiła agendę spotkania.

Ad. 2

Zastępca dyrektora Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP – Pan Przemysław Surdyk na wstępie poinformował o wprowadzeniu zmian do Zarządzenia Prezydenta Poznania w sprawie powołania Miejskiego Zespołu ds. Jakości Powietrza na terenie miasta Poznania (Nr 5/2019/K z 25.01.2019 r.), a także do Regulaminu organizacyjnego.

W zarządzeniu Zarządzenia Prezydenta Poznania w sprawie powołania Miejskiego Zespołu ds. Jakości Powietrza na terenie miasta Poznania (Nr 5/2019/K z 25.01.2019 r.) zmienionym Zarządzeniem Prezydenta Poznania w sprawie powołania Miejskiego Zespołu ds. Jakości Powietrza na terenie miasta Poznania (Nr 26/2019/K z 02.07.2019 r.) proponuje się zmianę zapisu w §3:

- zapis: „Wykonanie zarządzenia powierza się Pełnomocnikowi Prezydenta Miasta Poznania ds. Jakości Powietrza”, proponuje się zamienić na: „Wykonanie zarządzenia powierza się dyrektorowi Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania”.

W Regulaminie organizacyjnym stanowiącym załącznik do Zarządzenia Prezydenta Poznania w sprawie powołania Miejskiego Zespołu ds. Jakości Powietrza na terenie miasta Poznania (Nr 5/2019/K z 25.01.2019 r.) proponuje się wprowadzenie zmian w §2 ust. 3 W skład Zespołu wchodzi:

- zapis: „członek Zarządu Urzędu Marszałkowskiego, który sprawuje nadzór nad Wydziałem Ochrony Środowiska w Urzędzie Marszałkowskim, lub wskazana przez niego osoba” – proponuje się zmienić na: „członek Zarządu Województwa Wielkopolskiego, który sprawuje nadzór nad Departamentem Zarządzania Środowiskiem i Klimatu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego, lub wskazana przez niego osoba”

- proponuje się dodać zapis: „dyrektor Departamentu Zarządzania Środowiskiem i Klimatu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu”

- zapis: „Przedstawiciel Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska” proponuje się zamienić na: „Przedstawiciel Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska”

- zapis: „Pełnomocnik Prezydenta Miasta Poznania ds. jakości powietrza” proponuje się zamienić na: „kierownik Oddziału Ochrony Powietrza w Wydziale Kształtowania i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania”

- zapis: „Przedstawiciel Komisji Dialogu Obywatelskiego przy Wydziale Kształtowania i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania” proponuje się zamienić na: „przedstawiciele organizacji społecznych”

- proponuje się dodać zapis: „przedstawiciel Rady Osiedla Piątkowo w Poznaniu”

Ad. 3

Głos zabrała Pani Magdalena Żmuda - Dyrektorka Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska, prezentując działania Miasta związane z ochroną powietrza w roku 2021, a także plany na następny rok.

- Przekazano główne założenia obecnej edycji programu Kawka bis, podkreślając fakt zwiększenia przez RMP budżetu na dofinansowanie z 10 mln do 11 mln zł w 2021 roku.

- Następnie poinformowano o planowanych w 2022 r. zmianach w regulaminie programu, związanych m.in. z przystąpieniem Miasta do rządowego programu „Czyste powietrze” i propozycją wyłączenia z programu Kawka bis właścicieli domów jednorodzinnych jako beneficjentów.

- Poinformowano o efektach sukcesywnej modernizacji (likwidacji nieefektywnych źródeł ogrzewania oraz termomodernizacji) miejskiego zasobu komunalnego w ciągu dwóch lat 2019-2020.

- wymieniono narzędzia wykorzystywane przez Miasto w podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców i efektywnym zarządzaniu pracami termomodernizacyjnymi w celu ochrony powietrza (Atmosfera dla Poznania, Trzymaj ciepło).

- podsumowano działania edukacyjne podejmowane przez WKiOŚ w przestrzeni publicznej (spoty radiowe i telewizyjne, cykliczne programy telewizyjne, ulotki i plakaty, ekspozycje na pojazdach komunikacji publicznej, działania w mediach społecznościowych oraz wspierające Rady Osiedli spotkania online, również spotkania z przedsiębiorcami)

- omówiono projekt „Skończmy ze smogiem” realizowany w latach 2019-2020 w ramach budżetu obywatelskiego. Efektem było wykrycie 50 zdarzeń związanych ze spalaniem materiałów niedozwolonych. Od 2021 roku program realizowany jest w ramach zadań własnych Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska.

- poinformowano o postępującej modernizacji taboru komunikacji miejskiej, w tym o planowanym poszerzeniu floty o pojazdy wodorowe

Po prezentacji głos zabrał przewodniczący Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej – Pan Konrad Zaradny, który wobec rosnącego zainteresowania programem Kawka bis zaproponował i zwiększenie budżetu w 2022 roku do 20 mln zł.

Pani dr Danuta Krysiak z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska zadała pytanie - czy jest możliwość sprawdzenia ile jest budynków należących do miejskich zasobów lokalowych zlokalizowanych jest w pobliżu przebiegu miejskiej sieci ciepłowniczej?

Pani dyrektor Magdalena Żmuda oraz energetyk miejski – Pan Radosław Szczerbowski odpowiedzieli, że sieć miejska ma problemy z dostarczeniem wystarczającej ilości energii, parametrów i to jest obecnie głównym problemem, który ograniczyć może możliwość wykonywania podłączeń nowych odbiorców.

Pan Radosław Szczerbowski poinformował o przystąpieniu w tym roku przez Miasto do realizacji aktualizacji założeń miejskiego planu zaopatrzenia w ciepło. Wskazane zostaną miejsca w mieście, gdzie będzie można jeszcze wykonać podłączenia do sieci oraz takie, które na pewno nie będą mogły zostać podłączone i w tych miejscach potrzebna będzie rozbudowa sieci gazowej.

Pani dyrektor Magdalena Żmuda poinformowała, że czekamy na narzędzie informatyczne, które pozwoli wpisać źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków CEEB.

Ad. 4

Następnie głos zabrał zastępca dyrektora Wydziału – Pan Przemysław Surdyk, który przedstawił efekty realizacji programów miejskich Kawka i Kawka bis od 2015 r. oraz wprowadzone zmiany w 2021 r.

Radny osiedla Piątkowo, Pan Radosław Zywert zaproponował poszerzenie prezentowanej w środkach masowego przekazu kampanii informacyjnej kierowanej do mieszkańców Poznania o:

- 1) informację o terminie granicznym dla korzystania z kotłów pozaklasowych, wynikającej z ustawy antysmogowej (1.01.2024)
- 2) wskazówki z jakich form wsparcia mogą korzystać mieszkańcy przy wymianie źródeł ogrzewania (Kawka bis, Czyste powietrze, ulga termomodernizacyjna)
- 3) przykłady korzyści wynikających z takiej zmiany

Pani Marzena Andrzejewska-Wierzbicka, Dyrektor Departamentu Zarządzania Środowiskiem i Klimatu UMWW poinformowała zebranych o środkach, które otrzymał Urząd Marszałkowski na realizację szerokiej kampanii informacyjnej dotyczącej kolejnych etapów realizacji uchwały antysmogowej, w tym ograniczeń, do których należy się dostosować. Informowanie społeczeństwa o terminach granicznych należy do zadań samorządu województwa.

Pan Radosław Zywert zwrócił uwagę, że ubożsi mieszkańcy korzystający z programu Czyste powietrze muszą wyłożyć środki finansowe na realizację inwestycji, które zostaną im zwrócone po zakończeniu robót, natomiast w przypadku programu Kawka bis jest możliwość bezkosztowej realizacji zadania, co jest dla nich dużym ułatwieniem i zachętą.

Ad. 5

Pani dyrektor Magdalena Żmuda zaprezentowała rządowy program „Czyste powietrze”, do którego Miasto przystąpiło w lutym tego roku, informując o kwocie 103 mld zł do rozdysponowania na cały kraj do 2029 r.

- w ramach porozumienia jest utworzenie punktu informacyjnego o programie
- uruchomiona linia informacyjna
- promocja programu

Następnie Pani dyrektor Magdalena Żmuda poinformowała o potrzebie pomocy mieszkańcom z kręgu ubóstwa energetycznego w zakresie wsparcia zakupu energii oraz współpracy w tym temacie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie.

W związku z większymi korzyściami, które daje beneficjentom udział w miejskim programie Kawka bis (do 100% dofinansowania) Pani dyrektor Magdalena Żmuda podkreśliła, że Miasto będzie rozważać zasadność proponowanego zawężenia beneficjentów programu Kawka bis w następnych latach.

Prof. Jadwiga Rotnicka zapytała, czy jest możliwość połączenia fotowoltaiki z ogrzewaniem, tam gdzie nie ma możliwości korzystania z innych źródeł ogrzewania lokalu. Pan Radosław Zywert odpowiedział, że istotnie pompa ciepła łączona z panelami fotowoltaicznymi to obecnie najefektywniejsze źródło ogrzewania i dobra alternatywa dla miejsc, gdzie nie ma możliwości podłączenia się do m.s.c. lub sieci gazowej. Pan Radosław Szczerbowski zauważył, że jest to rozwiązanie możliwe do zastosowania jedynie w nowym budownictwie, gdzie wszystkie normy emisyjności dla budynku są spełnione. Wskazał również, na możliwość wystąpienia

ewentualnych problemów w przyszłości, związanych z magazynowaniem energii w sieci elektroenergetycznej i możliwością pobierania opłat od operatora sieci dystrybucyjnej za to magazynowanie. Zaproponował rozważenia poparcia Miasta dla rozwiązań związanych z wymianą starego ogrzewania na paliwo stałe na nowy rodzaj ogrzewania, również oparte o wykorzystanie paliwa stałego – peletów, które mimo swoich parametrów zanieczyszczenia powietrza są jednak lepszą alternatywą dla niektórych mieszkańców budynków jednorodzinnych.

Pani dyrektor Magdalena Żmuda odniosła się do tematu magazynowania energii z nadwyżki produkcji energii pochodzącej z wykorzystania ogniw fotowoltaicznych w lecie i poinformowała o projekcie realizowanym obecnie przez Veolię – budowania specjalnych zbiorników, magazynów ciepła. Wadą tego rozwiązania jest duża powierzchnia potrzebna do utworzenia magazynu ciepła.

Ad. 6

Następnie głos zabrała Pani dr. Danuta Krysiak z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, która poinformowała, że stacje pomiarowe przy ulicach: Spychalskiego, Szymanowskiego, Dąbrowskiego, wykonują nadal pomiary. Stacja przy ul. Polanka jest dopuszczona obecnie do wykonywania pomiarów warunkowo, dlatego że mobilna stacja pomiarowa, która cały 2020 rok była ulokowana przy ul. Żelaznej została przeniesiona poza Poznań.

Obecnie są plany sfinalizowania przeniesienia stacji z ul. Polanki na ul. Szwajcarską (etap uzgodnień w Warszawie). Następna stacja komunikacyjna ma stanąć w tym roku u zbiegu ulic Hetmańskiej i Rolnej (również wymaga to uzgodnień w Warszawie).

Pan Radosław Zywert zadał pytania: czy stacja Hetmańska/Rolna będzie wykonywała pomiary automatyczne oraz czy wszystkie stacje wykonujące pomiary na terenie miasta mogłyby pracować w trybie automatycznym. Pani Danuta Krysiak odpowiedziała, że stacja Hetmańska/Rolna będzie wykonywać pomiary automatyczne, jest tendencja stawia mierników automatycznych w Polsce, ale należy spełnić wymogi prawa. Dodała, że GIOŚ nie może stosować czujników niskokosztowych. Pan dyrektor Przemysław Surdyk zwrócił uwagę, że przy ul. Polanka trwa bardzo intensywny proces inwestycyjny i są duże obawy do wystąpienia dużych przekroczeń. Przy ul. Żelaznej trwa budowa 4 budynków, ale są dalsze plany budowy kolejnych wielopiętrowych budynków i obawa zafałszowania wyników pomiarów.

Następnie Pani dyrektor Magdalena Żmuda poinformowała o planach wprowadzenia zmian w aplikacji Atmosfera dla Poznania, zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców.

Ad. 7

Pan Radosław Zywert dopytał o możliwość wprowadzania odpowiednich zapisów dot. ochrony powietrza do mpzp oraz zapytał o postępu prac w Wydziale w zakresie prowadzenia działań związanych z Centralną Ewidencją Emisyjności Budynków CEEB. Dyrektor Surdyk potwierdził, że jest możliwe wprowadzanie zapisów o zakazie stosowania trzonów na paliwo stałe do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla nowych budynków powstających w mieście. Dyrektor Żmuda potwierdziła gotowość Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska (WKiOŚ) wespół z Wydziałem Gospodarki Komunalnej (WKG) do realizacji zadania związanego z CEEB.

Pani dyrektor Marzena Andrzejewska-Wierzbička poinformowała, że Zarząd Województwa Wielkopolskiego przyjął Strategię na rzecz neutralności klimatycznej Wielkopolska Wschodnia, która obejmuje 5 powiatów z założeniem rezygnacji z korzystania z paliw węglowych od 2040 roku (miasto Konin, powiaty: śłupecki, koniński, kolski i turecki).

Na koniec kierownik Oddziału Ochrony Powietrza WKiOŚ, Pani Agnieszka Wójcik odniosła się do propozycji Pana Radosława Szczerbowskiego dotyczącej dotowania nowych urządzeń na paliwo stałe w budownictwie jednorodzinnym. Warunkiem koniecznym takiego działania jest brak odpowiedniej infrastruktury w sąsiedztwie budynku, która uniemożliwiałaby skorzystanie z innych, bardziej ekologicznych rozwiązań (program Czyste powietrze).

Na tym przewodnicząca Zespołu – Pani prof. Jadwiga Rotnicka podziękowała zebranych za przybycie i zakończyła spotkanie.

Protokół sporządziła Beata Lum na podstawie zarejestrowanego nagrania audio oraz informacji uzyskanych od zastępcy dyrektora Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP.